

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3432

Vragen van het lid **Nijboer** (PvdA) aan de Minister van Financiën over *de handelspraktijken van de IM Academy* (ingezonden 24 mei 2023).

Antwoord van Minister **Kaag** (Financiën) mede namens de Minister van Economische Zaken en Klimaat (ontvangen 25 augustus 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 2871.

Vraag 1

Bent u bekend met de IM Academy en hun bedrijfsmodel?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Klopt het dat bedrijfsmodellen gebaseerd op een piramidespel verboden zijn in Nederland? Zo ja, hoe wordt bepaald wanneer er sprake is van een piramidespel?

Wanneer gaat het gebruik van netwerkmarketing over een piramidespel? Zijn hier duidelijke wettelijke kaders voor?

Antwoord 2 en 3

Bij netwerkmarketing krijgen de verkopers hoofdzakelijk een vergoeding voor de verkoop die zij zelf realiseren en ook voor de verkoop van de andere verkopers die zij aanbrengen. Voor zover netwerkmarketing (ook wel *multi-level marketing*) wordt gebruikt als methode om producten te verkopen, is dat toegestaan. Bedrijven moeten zich uiteraard houden aan de geldende wet- en regelgeving. Bij een piramidespel is het voordeel dat een deelnemer tracht te verwerven geheel of gedeeltelijk afhankelijk van de bereidheid van deelnemers die later instappen tot het doen van een inleg en het daadwerkelijk daartoe overgaan. Dergelijke activiteiten hebben dan het karakter van een kansspel en zijn daarom verboden op grond van de Wet op de kansspelen en de Wet handhaving consumentenbescherming.²

De Kansspelautoriteit (Ksa) houdt toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving met betrekking tot kansspelen en illegale kansspelen kunnen worden gemeld bij de Ksa. De Ksa beoordeelt per individueel geval of sprake

¹ Iedereen snel rijk als je maar je best doet: dure cursus of piramidespel? – Omroep Brabant.

² Wet op de kansspelen, artikel 1, eerste lid, onder a en artikel 1a lid 2.

is van een piramidospel. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) houden toezicht op naleving van de Wet handhaving consumentenbescherming. De ACM is bevoegd om te handhaven als sprake is van het overtreden van consumentenwetgeving. De AFM is bevoegd om te handhaven wanneer de Wet op het financieel toezicht wordt overtreden of de Wet handhaving consumentenbescherming indien de handelspraktijken betrekking hebben op een financiële dienst of activiteit. Wanneer verkoopmethodes een piramidestructuur hebben, betekent dit niet automatisch dat sprake is van een piramidospel zoals omschreven in de Wet op de kansspelen. Per situatie wordt door de betrokken toezichthouders beoordeeld of sprake is van een piramidospel zoals bedoeld in de Wet op de kansspelen of van frauduleuze verkoopmethodes of beleggingsdiensten waarbij gebruik wordt gemaakt van een piramidestructuur. Wanneer nodig verwijst de toezichthouder waar de melding is gemaakt de melder door naar de bevoegde toezichthouder. Zo verwijst de Ksa op haar website ook naar de ACM en de AFM.

Vraag 4

Hoe beoordeeld u de gedragingen van IM Academy? Deelt u de zorgen die er in andere landen leven over de gedragingen van dit bedrijf en de aangerichte schade?

Antwoord 4

Ik deel de zorgen over de mogelijke overtredingen van IM Academy. Ten aanzien van IM Academy is tot nu toe voor zover bekend in Nederland niet vanuit toezicht en handhaving opgetreden op grond van overtreding van de Wet op de kansspelen, Wet op het financieel toezicht (Wft), Wet oneerlijke handelspraktijken of andere wetgeving. Betrokken toezichthouders kunnen echter geen informatie delen over lopende of eventueel te starten onderzoeken. Als overtredingen worden geconstateerd, kunnen de toezichthouders handhavend optreden.

Vraag 5

Heeft de veroordeling in België van het moederbedrijf op basis van de Europese Richtlijn oneerlijke handelspraktijken ook gevolgen voor het bedrijf in Nederland?

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 4.

Vraag 6

Bent u het ermee eens dat alleen een waarschuwing op de website van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) niet afdoende is om consumenten te beschermen tegen deze handelspraktijken? Zo ja, wat kan er gedaan worden om mensen te beschermen tegen deze praktijk? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Er worden, naast waarschuwingen op de website van de AFM, diverse acties ondernomen om consumenten te beschermen tegen oneerlijke handelspraktijken. Dit wordt bijvoorbeeld gedaan via publieke informatiecampagnes over de risico's bij beleggen en voorlichting aan influencers. Hierdoor worden consumenten handvatten geboden om ook zelfstandig onderzoek te kunnen doen naar partijen voordat zij diensten afnemen. Daarnaast kan de AFM handhavend optreden richting partijen als de Wet op het financieel toezicht en de Wet oneerlijke handelspraktijken wordt overtreden. Verder geldt vanaf 1 juli 2016 de Wet Acquisitiefraude. Deze wet bepaalt dat het verboden is om misleidende mededelingen of valse beloften te doen richting andere ondernemers. De ondernemer die het slachtoffer wordt van acquisitiefraude kan een melding doen bij de fraudehulpdesk of naar de rechter stappen. Deze wet kan in veel gevallen ook worden ingezet bij misleidende vormen van multi-level marketing.